

ΜΥΘΟΣ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΟ

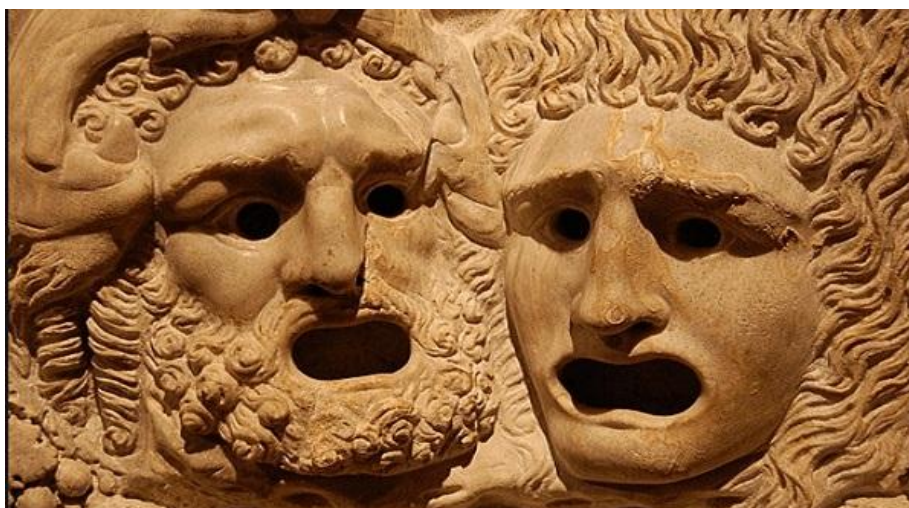
ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΙΓΙΝΑΣ

ΤΑΞΗ Γ΄1 (Υπεύθυνη δασκάλα Καίτη Μπούλη)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΤΟΣ 2017 - 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΑΡΧΑΙΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ Γ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ (ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ, ΗΡΑΚΛΗΣ, ΙΛΙΑΔΑ, ΟΔΥΣΣΕΙΑ).....σελ. 2	
ΕΡΓΑΣΙΕΣ.....σελ. 7	
ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ ΜΕ ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ... ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ.....σελ. 8	
ΟΙ ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ ΜΑΣ.....σελ. 22	
ΠΩΣ ΕΡΓΑΣΤΗΚΑΜΕ ΜΕ ΤΟ ΘΕΜΑ ΜΑΣ.....σελ. 36	
ΙΘΑΚΗ (Κ. Καβάφης).....σελ.40	

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΑΡΧΑΙΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

(ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ, ΗΡΑΚΛΗΣ, ΙΛΙΑΔΑ, ΟΔΥΣΣΕΙΑ)

[Εδώ περιλαμβάνονται τα έργα του αρχαίου δράματος στα οποία παίζουν κεντρικό ρόλο κάποια πρόσωπα και γεγονότα που περιγράφονται στους μύθους που αναφέρονται στον Προμηθέα, στον Ηρακλή, στην Ιλιάδα και στην Οδύσσεια. Δεν περιλαμβάνονται οι κωμωδίες του Αριστοφάνη *Βάτραχοι* και *Όρνιθες*, όπου εμφανίζεται σε δευτερεύοντα ρόλο ο Ηρακλής, ούτε η τραγωδία *Ηρακλείδα* του Ευριπίδη, όπου εμφανίζονται τα παιδιά του Ηρακλή.

Δεν περιλαμβάνονται επίσης οι τραγωδίες *Ευμενίδες* του Αισχύλου, *Ηλέκτρα* του Ευριπίδη, *Ηλέκτρα* του Σοφοκλή, *Ορέστης* του Ευριπίδη, *Χοηφόροι* του Αισχύλου, όπου κεντρικά πρόσωπα είναι είτε η γυναίκα του Αγαμέμνονα, Κλυταιμνήστρα, είτε τα παιδιά τους, Ιφιγένεια, Ηλέκτρα, Χρυσόθεμις και Ορέστης.]

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ (Αισχύλος)

Είναι ο τίτλος της τραγωδίας στην οποία περιγράφεται η επιστροφή του νικητή στρατηλάτη των Ελλήνων, Αγαμέμνονα, μαζί με την Κασσάνδρα που είχε πάρει ως τρόπαιο από την Τροία. Η γυναίκα του η Κλυταιμνήστρα που τον μισεί, γιατί δέχτηκε να θυσιαστεί η κόρη της Ιφιγένεια, δολοφονεί αυτόν και την Κασσάνδρα, με την βοήθεια του Αίγισθου.

ΑΙΑΣ (Σοφοκλής)

Η τραγωδία αυτή περιγράφει την τρέλα και τον θάνατο του Αίαντα, αρχηγού των Σαλαμινίων που συμμετείχαν στον Τρωικό Πόλεμο, όταν δεν του αποδόθηκαν τα όπλα του Αχιλλέα. Όταν συνέρχεται, βρίσκεται σε απόγνωση και γεμάτος ντροπή για τις πράξεις του αυτοκτονεί. Ο Μενέλαος και ο Αγαμέμνονας διατάζουν να μείνει άταφος. Παρεμβαίνει ο Οδυσσεύς και τους πείθει να αλλάξουν γνώμη.

ΑΛΚΗΣΤΙΣ (Ευριπίδης)

Σε αυτή την τραγωδία ο Άδμητος, βασιλιάς των Φερών, έχει το προνόμιο να αποφύγει το θάνατο, όταν έρθει η στιγμή, αρκεί να μπει κάποιος άλλος στη θέση του. Όταν πράγματι έρχεται η στιγμή του θανάτου του, ούτε ο πατέρας του ούτε η μητέρα του δεν δέχονται να τον αντικαταστήσουν. Μόνο η γυναίκα του, η Άλκηστις, θυσιάζεται και πεθαίνει. Όμως ο Ηρακλής που περνά τυχαία από τις Φερές, κατόπιν μονομαχίας με τον θάνατο, την επαναφέρει στη ζωή.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ (Ευριπίδης)

Ο Νεοπτόλεμος, γιος του Αχιλλέα, μετά την άλωση της Τροίας, παίρνει ως τρόπαιο την Ανδρομάχη, χήρα του Έκτορα. Πηγαίνει στη Φθιώτιδα και αποκτά μαζί της έναν γιο. Στη συνέχεια όμως, νυμφεύεται την Ερμιόνη, κόρη του Μενελάου. Όταν πηγαίνει στο Μαντείο των Δελφών, η Ερμιόνη βρίσκει ευκαιρία να ξεφορτωθεί την Ανδρομάχη και τον γιό της, με την βοήθεια του Μενελάου. Στην κρίσιμη στιγμή παρεμβαίνει ο Πηλέας, γέροντας παππούς του Νεοπτόλεμου. Ο Μενέλαος επιστρέφει στη Σπάρτη. Ο Ορέστης, παλιός έρωτας της Ερμιόνης, φροντίζει να δολοφονηθεί ο Νεοπτόλεμος στους Δελφούς και παίρνει μαζί του την Ερμιόνη. Η Θέτις συμβουλεύει τον Πηλέα να θάψει τον Νεοπτόλεμο στους Δελφούς και να στείλει την Ανδρομάχη με το παιδί της στους Μολοσσούς. Υπόσχεται ακόμα στον Πηλέα ότι θα τον κάνει αθάνατο και θα τον πάρει μαζί της.

ΕΚΑΒΗ (Ευριπίδης)

Είναι μία τραγωδία στην οποία η Εκάβη παρουσιάζεται αιχμάλωτη, μετά το τέλος του πολέμου, μαζί με συμπολίτισσές της. Στη Θράκη, μαθαίνει ότι η κόρη της, η Πολυξένη, θυσιάστηκε στον τάφο του Αχιλλέα και ο γιος της, ο Πολύδωρος, δολοφονήθηκε από τον Πολυμήστορα, βασιλέα της Θράκης. Η Εκάβη εκδικείται τυφλώνοντας τον Πολυμήστορα και σκοτώνοντας τα δυο του παιδιά. Στο τέλος ο Αγαμέμνωνας εξορίζει τον Πολυμήστορα σε ένα νησί και δίνει την άδεια να θάψει η Εκάβη τα νεκρά της παιδιά.

ΕΛΕΝΗ (Ευριπίδης)

Ο Μενέλαος, μετά από την άλωση της Τροίας, καταπλέει στην Αίγυπτο όπου συναντάει την Ελένη και μαθαίνει με έκπληξη ότι η Ελένη «της Τροίας» ήταν ένα αιθέριο πλάσμα που της έμοιαζε πολύ. Η πραγματική του σύζυγος ήταν κρυμμένη στην Αίγυπτο καθ' όλη τη διάρκεια του πολέμου και ο καταστροφικός πόλεμος της Τροίας είχε βασιστεί σε ένα ψέμα. Ο βασιλιάς της Αιγύπτου Θεοκλύμενος θέλει να νυμφευθεί την Ελένη, αλλά εκείνη με τον Μενέλαο καταφέρνουν και διαφεύγουν κρυφά.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ (Ευριπίδης)

Στο έργο αυτό ο Λύκος, νέος βασιλιάς των Θηβαίων, αφού σκότωσε τον Κάδμο, πατέρα της Μεγάρας, της γυναίκας του Ηρακλή, προσπαθεί να εξοντώσει αυτήν, τα παιδιά της και τον Αμφιτρύωνα. Ο Ηρακλής τον σκοτώνει. Στη συνέχεια οι θεές Ίρις και Λύσσα, με διαταγή της Ήρας, τρελαίνουν τον Ηρακλή, ο οποίος, μανιασμένος, φονεύει τη γυναίκα του Μεγάρα και τα τέκνα του, νομίζοντας ότι είναι μέλη της οικογένειας του Ευρυσθέα. Όταν συνέρχεται, σκέπτεται πως η καλύτερη επιλογή γι' αυτόν είναι η αυτοκτονία. Εμφανίζεται ο Θησέας που τον πείθει να πάει δικός του «ξένος» στην Αθήνα για εξαγνισμό.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ (Ευριπίδης)

Η ηρωίδα, που βρίσκεται στις Μυκήνες, προσκαλείται από τον πατέρα της, Βασιλιά Αγαμέμνονα, στο στρατόπεδο των Ελλήνων στην Αυλίδα, λίγο πριν τον απόπλου για την εκστρατεία της Τροίας, με τη δικαιολογία ότι δήθεν θα παντρευτεί τον βασιλέα των Μυρμιδόνων Αχιλλέα. Στην πράξη όμως, για να θυσιαστεί στην θεά Άρτεμη υπέρ της πατρίδος. Όταν όμως έφθασε, συνοδευόμενη από την μητέρα της Κλυταιμνήστρα και έγινε γνωστός ο αληθινός σκοπός της πρόσκλησης, μητέρα και κόρη ικετεύουν τον Αχιλλέα και τον Μενέλαο να μη γίνει η θυσία. Ο Αχιλλέας υπόσχεται να παρακωλύσει τη θυσία, αλλά ο στρατός απαιτεί την εκτέλεσή της. Η ευγενική ηρωίδα προσφέρεται εκούσια για την Πατρίδα. Η θεά Άρτεμις όμως στη θέση της βάζει ένα ελάφι, που θυσιάζεται αντί της Ιφιγένειας.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ (Ευριπίδης)

Αυτή η τραγωδία είναι συνέχεια της *Ιφιγένειας εν Αυλίδι*. Η Ιφιγένεια βρίσκεται ιέρεια στο ναό της Άρτεμης στη χώρα των Ταύρων, την Ταυρίδα, όπου γίνονται ανθρωποθυσίες. Ειδικά, θυσιάζουν στη θεά τους Έλληνες που συλλαμβάνουν στη χώρα και η Ιφιγένεια κάνει τον εξαγνισμό των θυμάτων πριν τη σφαγή. Φτάνει ο Ορέστης με τον Πυλάδη, που, κατά τον χρησμό και την εντολή του Φοίβου, πρέπει να πάρουν το άγαλμα της θεάς και να το φέρουν στην Αθήνα. Οι δύο ήρωες συλλαμβάνονται ως ιερόσυλοι, οδηγούνται για εξαγνισμό και θυσία στο ναό της θεάς, όπου και αναγνωρίζονται με την Ιφιγένεια. Με τέχνασμα και με τη βοήθεια της Αθηνάς και του Ποσειδώνα, οι τρεις ήρωες καταφέρνουν να αποδράσουν, αποκομίζοντας και το ιερό ξόανο της θεάς, το οποίο προορίζεται να στηθεί σε νέο ναό στην Ελλάδα, όπου η Ιφιγένεια θα γίνει και πάλι ιέρεια.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ (Αισχύλος)

Ο Ήφαιστος, με βοηθούς τους υπηρέτες του Δία, το Κράτος και τη Βία, δένει τον Προμηθέα επάνω σε βράχο της Σκυθίας, επειδή πρόσφερε στους ανθρώπους γνώσεις τις οποίες, κατά τον Δία, μόνο οι θεοί επιτρέπεται να έχουν. Ο Ωκεανός προσφέρεται να μεσολαβήσει στον Δία προκειμένου να απαλλαγεί από την τιμωρία, αλλά ο Προμηθέας αρνείται. Γνωρίζει ότι μετά από δεκατρείς γενιές θα τον απελευθερώσει ένας απόγονος του Δία. Αρνείται επίσης ο Προμηθέας στον Ερμή να δώσει προφητείες σχετικές με το μέλλον του Δία. Ο Δίας, οργισμένος, ρίχνει κεραυνούς που γκρεμίζουν τους βράχους, κλείνουν τον Προμηθέα μέσα τους, και δηλώνει ότι, όταν ξαναβγει στον ήλιο, κάθε μέρα θα έρχεται ένας αετός που θα του τρώει το συκώτι.

ΡΗΣΟΣ (Ευριπίδης)

Στην τραγωδία αυτή εμφανίζεται ο Έκτορας να στέλνει έναν κατάσκοπο, τον Δόλωνα, στο στρατόπεδο των Αχαιών. Ο Οδυσσέας και ο Διομήδης, σκοτώνουν τον Δόλωνα, σκοτώνουν επίσης, μετά από συμβουλή της Αθηνάς και τον Ρήσο, τον ηγεμόνα των Θρακών, που έρχεται στην Τροία για να βοηθήσει τους Τρώες. Η τραγωδία τελειώνει με τον Έκτορα να ετοιμάζεται και πάλι για πόλεμο, ελπίζοντας αυτή τη φορά να είναι νικηφόρος.

ΤΡΑΧΙΝΙΑΙ (Σοφοκλής)

Το έργο διαδραματίζεται στην Τραχίνα, όπου η ερωτευμένη Δηιάνειρα περιμένει με αγωνία τον Ηρακλή μαζί με τον γιό τους, τον Ύλλο. Πληροφορείται ότι ο άντρας της φέρνει μαζί του και την όμορφη βασιλοπούλα, Ιόλη. Αποφασίζει να χρησιμοποιήσει το αίμα που της είχε δώσει ο Κένταυρος Νέσσος πριν πεθάνει, λέγοντάς της ότι είναι ένα ερωτικό φίλτρο που θα την βοηθήσει να ξανακερδίσει την αποκλειστική αγάπη του άντρα της, σε περίπτωση που την έχανε. Περιλούζει ένα ρούχο και το στέλνει στον Ηρακλή να το φορέσει ως εορταστικό ένδυμα, κατά την τέλεση της ευχαριστήριας θυσίας. Το βέλος όμως που είχε λαβώσει τον Νέσσο, είχε μολυνθεί με το δηλητήριο της Λερναίας Ύδρας. Ο Ύλλος επιστρέφει και αφηγείται πως ο πατέρας του φτάνει ετοιμοθάνατος στην Τραχίνα, υποφέροντας από φριχτούς πόνους εξαιτίας του ρούχου. Η Δηιάνειρα αποχωρεί και αυτοκτονεί, ενώ ο Ηρακλής παραδίδεται στον θάνατο.

ΤΡΩΑΔΕΣ (Ευριπίδης)

Η τραγωδία ξεκινά με τους θεούς Ποσειδώνα και Αθηνά να αναζητούν τρόπους για να τιμωρήσουν τον στρατό των Αχαιών, για την καταστροφή της Τροίας και για την απαγωγή της Κασσάνδρας, μεγαλύτερης κόρης του βασιλιά Πριάμου και της βασίλισσας Εκάβης. Η Κασσάνδρα είχε έρθει ικέτιδα στο ναό της Αθηνάς. Ανάμεσα στις αιχμάλωτες γυναίκες της Τροίας βρίσκεται και η Εκάβη. Αγγελιοφόρος των Αχαιών ανακοινώνει ότι η Εκάβη θα δοθεί στον Οδυσσέα, η Κασσάνδρα στον Αγαμέμνονα, η Ανδρομάχη στον Νεοπτόλεμο. Τον Αστυάνακτα, γιό της Ανδρομάχης και του Έκτορα τον σκοτώνουν οι Αχαιοί ρίχνοντάς τον από τα τείχη της Τροίας. Η πόλη καίγεται το παλάτι γκρεμίζεται και οι Τρώαδες, θρηνώντας ξεκινούν σκλάβες για τα καράβια των Αχαιών.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ (Σοφοκλής)

Ο Φιλοκτήτης ήταν φίλος του Ηρακλή, ο οποίος πεθαίνοντας του είχε χαρίσει το ανίκητο τόξο με τα βέλη του. Αργότερα εκστρατεύει μαζί με τους υπόλοιπους Αχαιοούς εναντίον των Τρώων. Στη Λήμνο, όπου κάνουν στάση, τον δαγκώνει στο πόδι ένα δηλητηριώδες ερπετό. Επειδή δε θεραπευόταν και υπέφερε φωνάζοντας και φοβίζοντας τον στρατό, ο Οδυσσέας προτρέπει τους υπόλοιπους να τον εγκαταλείψουν στο νησί. Εκεί, παραμένει δέκα χρόνια, καθ' όλη σχεδόν τη διάρκεια του Τρωικού Πολέμου που δεν έχει λήξει ακόμα. Ωστόσο, βγαίνει χρησμός ότι οι Αχαιοί δε θα κυριεύσουν το Ίλιον, αν δε βοηθήσει το ανίκητο τόξο του Ηρακλή. Στέλνονται, λοιπόν, ο Οδυσσέας και ο Νεοπτόλεμος, γιος του Αχιλλέα, ώστε να αποσπάσουν, ακόμα και με δόλο, το τόξο και τα βέλη του Ηρακλή. Ο Φιλοκτήτης στην αρχή αρνείται να τα δώσει, μη θέλοντας να συμφιλιωθεί με τους ανθρώπους που του είχαν δείξει σκληρότητα και τον είχαν εγκαταλείψει πριν δέκα χρόνια. Μετά από πολλά, εμφανίζεται ως από μηχανής θεός ο Ηρακλής, ο οποίος πείθει τον Φιλοκτήτη να πάει στην Τροία, όπου θα θεραπευτεί και θα σκοτώσει με τα βέλη του τον Πάρι.

ΚΥΚΛΩΨ (Ευριπίδης)

Είναι σατυρικό δράμα που βασίσθηκε στη ένατη ραψωδία της Οδύσσειας στη οποία μυθολογείται η τύφλωση του Κύκλωπα Πολύφημου από τον Οδυσσέα. Οι Σάτυροι με τον αρχηγό τους τον Σειληνό, παρουσιάζονται να έχουν ναυαγήσει στο νησί των Κυκλώπων, όπου ο Πολύφημος τους κρατάει ως αιχμάλτους-δούλους. Ο Οδυσσέας, φτάνοντας με τους συντρόφους του στη χώρα των Κυκλώπων, αποφασίζει να χρησιμοποιήσει το κρασί που φέρνει μαζί του σε ένα μαγικό ασκί, που είναι αστείρευτο. Έτσι κάνει πρώτα με τον Σειληνό, από τον οποίον καταφέρνει να πάρει τροφή για τον ίδιο και τους συντρόφους του. Μόλις έρχεται ο Πολύφημος, ο Σειληνός, για να αποφύγει τις συνέπειες, του λέει ότι ο Οδυσσέας με τη βία του πήρε την τροφή. Όταν ο Πολύφημος αρχίζει να καταβροχθίζει τους συντρόφους του Οδυσσέα, αυτός, αφού τον μεθύσει, τον τυφλώνει και έτσι ελευθερώνονται και οι Σάτυροι, ενώ ο Πολύφημος απειλεί τον Οδυσσέα πως θα ρίξει βράχο να τον συντρίψει.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΤΕ ΤΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΣΤΗΛΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΥΘΟΥΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ (Αισχύλος)

ΑΙΑΣ (Σοφοκλής)

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ (Ευριπίδης)

ΙΛΙΑΔΑ

ΕΚΑΒΗ (Ευριπίδης)

ΕΛΕΝΗ (Ευριπίδης)

ΤΡΩΑΔΕΣ (Ευριπίδης)

ΜΥΘΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΑ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ (Ευριπίδης)

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ (Ευριπίδης)

ΡΗΣΟΣ (Ευριπίδης)

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ (Σοφοκλής)

ΜΥΘΟΣ ΗΡΑΚΛΗ

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ (Αισχύλος)

ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ (Ευριπίδης)

ΤΡΑΧΙΝΙΑΙ (Σοφοκλής)

ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΑΛΚΗΣΤΙΣ (Ευριπίδης)

ΚΥΚΛΩΨ (Ευριπίδης)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Σε ποια από τα παραπάνω έργα του αρχαίου δράματος ο συγγραφέας παίρνει την πρώτη ιδέα του έργου του από κάποιο γνωστό μύθο, αλλά δημιουργεί μια πλοκή που είναι σε μεγάλο μέρος δική του επινόηση;

Ποιος απόγονος του Δία ελευθέρωσε τελικά τον Προμηθέα από την τιμωρία που του είχε επιβάλει ο ίδιος ο Δίας;

Ποια τραγωδία είναι συνέχεια της τραγωδίας *Ιφιγένεια η εν Αυλίδι*;

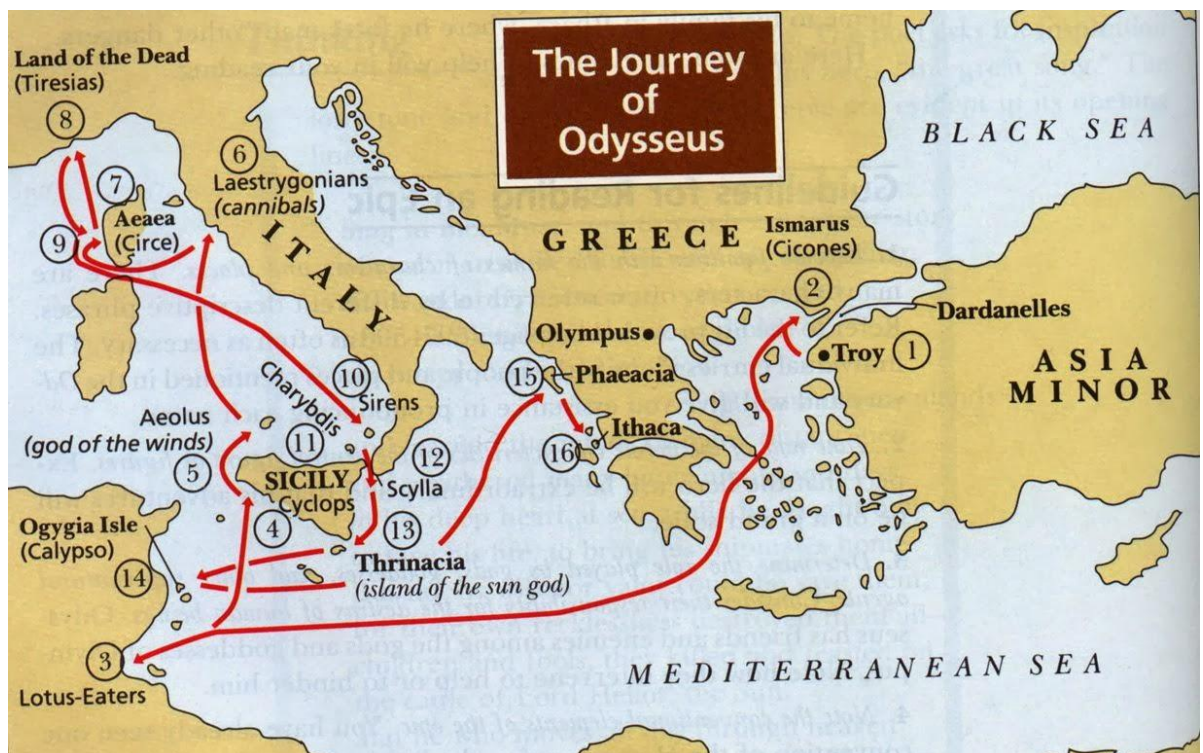
Στους τίτλους ποιων τραγωδιών περιέχεται ο τόπος στον οποίο διαδραματίζονται;

Στους τίτλους ποιων τραγωδιών περιέχεται το όνομα του πρωταγωνιστή του μύθου;

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ ΜΕ ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ... ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

Δέκα χρόνια περάσανε στον πόλεμο της Τροίας.
Στα δώδεκα καράβια του μαζί με τους συντρόφους
ο Οδυσσεάς ξεκινά στην Ιθάκη να γυρίσει.
Την πιο καλύτερη να βρει ψάχνοντας πάντα λύση
σε περιπέτειες πολλές, κινδύνους κι αγωνίες.

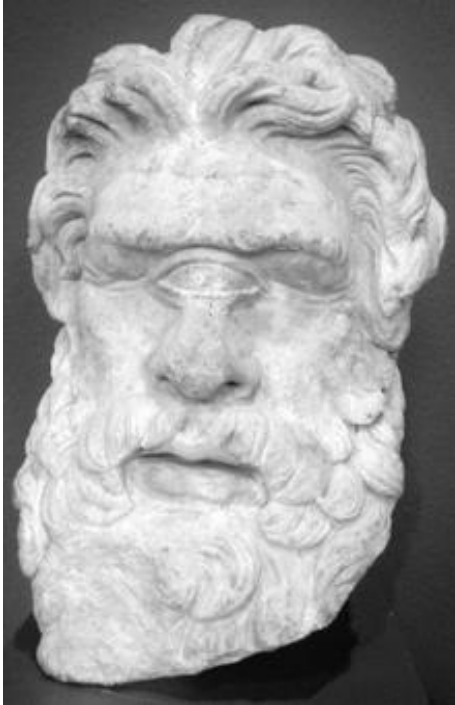
Η Περιπλάνηση του Οδυσσέα

Ξέφυγαν απ' τους Κίκονες κι από τους Λωτοφάγους

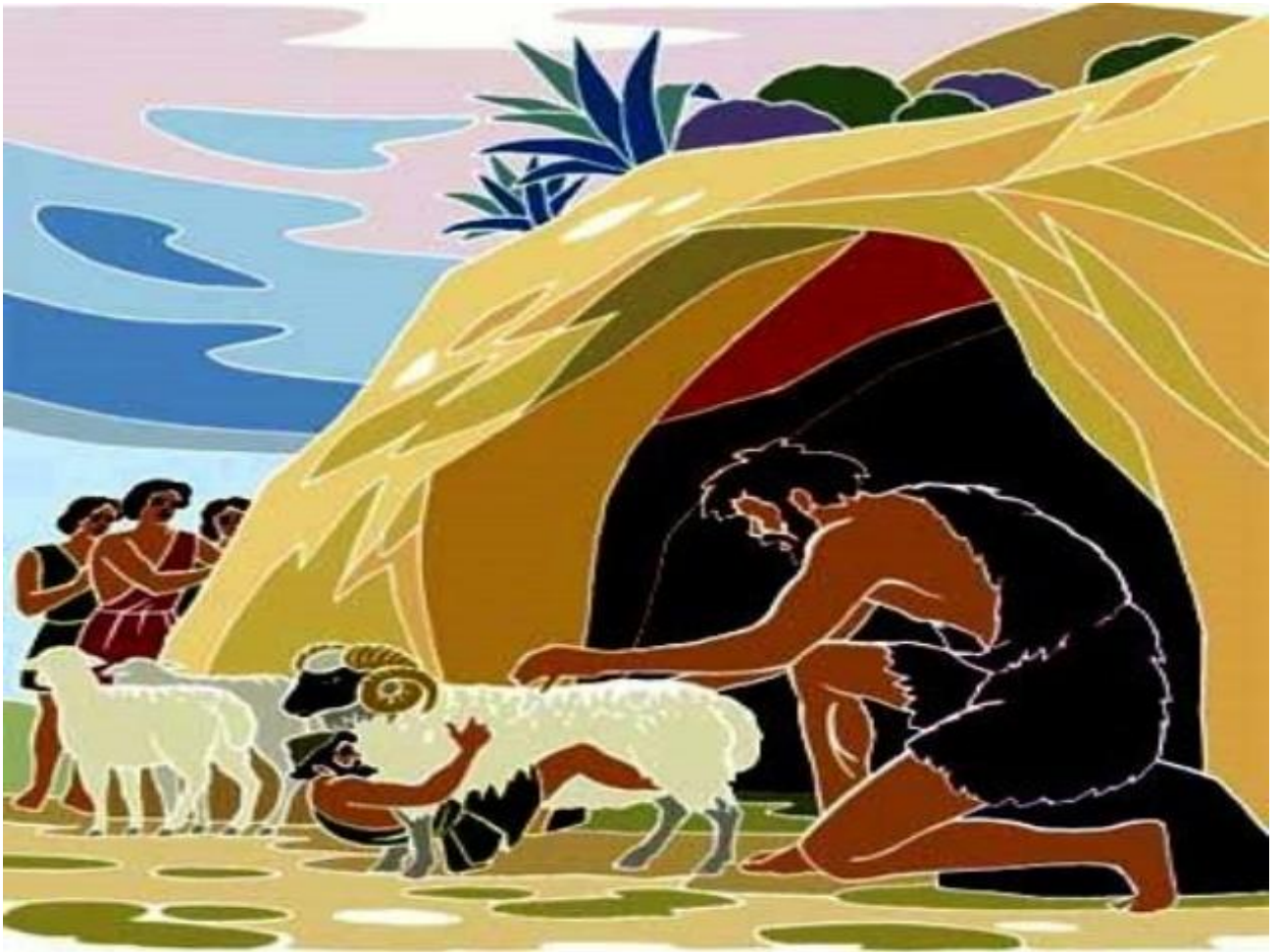
και στο κυκλώπειο νησί, στη μέση του πελάγους
στον ανθρωποφάγο Κύκλωπα, Πολύφημος το όνομά του,
φτάνουν και φυλακίζονται μέσα στη σπηλιά του.
Λίγους λίγους τους έτρωγε ο γίγαντας ο μονόφθαλμος.
Έπινε, μέθαγε πολύ, κοιμότανε βαριά.

Ο πολυμήχανος Αχαιός σκέφτηκε να αντιδράσει.

Ένα μακρύ μακρύ κλαδί στην άκρη του το ξύνει,
τυφλώνουν τον Πολύφημο κι αφού κρεμιούνται όλοι
κάτω απ' τα έρμα ζωντανά, ξεφεύγουν απ' τον γίγαντα
και όπου φύγει φύγει.

Οι συμφορές δεν τέλειωσαν στ' άλλο νησί όταν πήγαν.
Του Αίολου ήταν το νησί, του άρχοντα του αέρα.
Αυτός τους χάρισε ασκί που είχε μέσα ανέμους.
Να μην ανοίξουν το ασκί είπε στους ναυτικούς.
Όμως αυτοί περίεργοι κι άμυαλοι καθώς ήσαν,
όταν ο Οδυσσέας κοιμήθηκε άνοιξαν το ασκί.
Από εκεί πετάχτηκαν όλοι μαζί οι ανέμοι
κι έστειλαν τα καράβια τους σε χώρα εχθρική.

Στους Λαιστρυγόνες έφτασαν. Γίγαντες βάρβαροι κι αυτοί,
με βράχια που πετούσαν, πολλά καράβια έσπασαν.
Έφαγαν σύντροφους πολλούς.

Ένα καράβι σώθηκε, αυτό του Οδυσσέα
κι έφτασε ξανά σ' άλλο εχθρικό νησί. Της Κίρκης.
Μάγισσα σκληρή, προσπάθησε πολύ εκεί να τον κρατήσει.
Στο τέλος αναγκάστηκε κι αυτή να τον αφήσει
αφού πρώτα του έδωσε χρήσιμη συμβουλή.

Έφυγε για να επισκεφθεί τον Άδη ο Δυσσέας.
Και από εκεί ξανάφυγε ακόμα πιο σοφός.

Τα βάσανα δεν τέλειωσαν. Γιατί απ' τις Σειρήνες έπρεπε τώρα να διαβούν.
Με το γλυκό τραγούδι τους μάγευαν ναυτικούς.
Ο Οδυσσέας περίεργος, πολύτροπος όπως ήταν
βούλωσε με κερί τ' αυτιά όλων των συντρόφων.
Μόνον αυτός το άκουσε το κάλεσμα των Σειρήνων
δεμένος στο κατάρτι του, όπως ήταν η διαταγή.

Και άλλα δύο τέρατα, πιο φοβερά ακόμα
περίμεναν σ' ένα πέρασμα να τους καταβροχθίσουν.
Η Σκύλλα και Χάρυβδη.
Η μια ρουφούσε το νερό κι έπνιγε τα καράβια
Η άλλη τους κατάπινε με τα έξι της κεφάλια.

Ξέφυγαν απ' το πέρασμα των δύο των τεράτων.
Ήταν που τότε έφτασαν σ' ένα νησί ακόμα.
Του Ήλιου ήταν το νησί, με τα ιερά του βόδια.
Μα όποιος είναι άμυαλος ποτέ μυαλό δεν βάζει.
Τρώει τα βόδια τα ιερά και πάλι τιμωρείται.

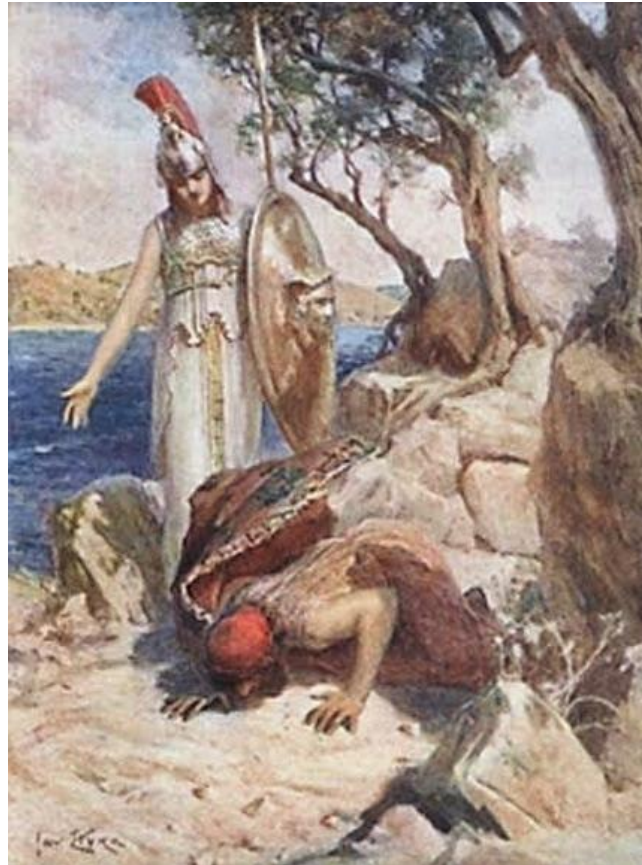
Αστροπελέκι χτύπησε, έσπασε το καράβι.
Όλοι οι συντρόφοι χάθηκαν μέσα στην καταιγίδα.
Μόνο ο Οδυσσεάς σώθηκε να πάει στην πατρίδα.
Έτσι μονάχος ναυαγός, σ' άλλο νησί θα φτάσει
αυτό της Καλυψώς.
Επτά χρόνια μένει εκεί μέχρι να επέμβουν οι θεοί.

Σ' άλλο νησί θα πάει. Εκεί που οι Φαίακες κατοικούν,
ο βασιλιάς Αλκίνοος κι η κόρη Ναυσικά.
Αυτοί θα τον βοηθήσουν να φτάσει στην Ιθάκη
με ένα από τα καράβια τους τα έξυπνα και γοργά.

Ο Οδυσσέας επέστρεψε. Μετά από είκοσι χρόνια.
Γύρισε στη γυναίκα του. Γύρισε στο νησί του.
Μόνος αυτός. Πιο πλούσιος σε γνώσεις.
Ακόμα πιο πολύτροπος, ακόμα πιο σοφός.

ΟΙ ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ ΜΑΣ

Κωνσταντίνα Κοτρώτσιου

Ευαγγελία Θεοδοσίου

Παναγιώτης Δερματάς

Στέλιος Μετούσι

Φιλίω Κούμη

Σπύρος Κώνστας

Κυριάκος Μερτίκας

Αλκμήνη Παπαϊωάννου

Παναγιώτης Δερματάς

Ναταλία Τζαφεράι

Στέλιος Μετούσι

Ορφέας Χάιρι

Γιάννης Φράγκος

Νικόλας Μπερτότζο

Νικόλας Καρανάτσης

Αλεξάνδρα Αποστολοπούλου

ΠΩΣ ΕΡΓΑΣΤΗΚΑΜΕ ΜΕ ΤΟ ΘΕΜΑ ΜΑΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΝΤΑΣ ΝΑ ΑΣΧΟΛΗΘΟΥΜΕ ΜΕ ΤΟ ΘΕΜΑ ΜΥΘΟΣ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΟ – ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ

Μας είχε κάνει εντύπωση που είχαμε διαβάσει κάποια βιβλία με τους μύθους που υπήρχαν και στο βιβλίο της Ιστορίας της Γ΄ τάξης, όπου όμως υπήρχαν κάποιες διαφορές. Η δασκάλα μας εξήγησε ότι υπάρχουν πολλές εκδοχές σε ένα μύθο. Μας είπε επίσης ότι πολλοί θεατρικοί συγγραφείς έπαιρναν κάποια ιδέα από έναν μύθο και έγραφαν ένα θεατρικό έργο που παρουσίαζε τα γεγονότα κάπως διαφορετικά. Συζητήσαμε τις προηγούμενες εμπειρίες μας, δηλαδή ποιες παραστάσεις είχαμε δει που είχαν σχέση με μύθους. Διαβάσαμε το έργο *Κύκλωπας* του Ευριπίδη, όπου οι Σάτυροι και ο Σειληνός παρουσιάζονται αιχμάλωτοι του Κύκλωπα. Θελήσαμε να διαβάσουμε και άλλες περιλήψεις θεατρικών έργων. Αποφασίσαμε να ασχοληθούμε όχι μόνο με το έργο *Κύκλωπας*, αλλά με ολόκληρη την *Οδύσσεια* και να δούμε πώς θα μπορούσαμε να παρουσιάσουμε εμείς κάποιους από τους μύθους που έχουν σχέση με την επιστροφή του Οδυσσέα στην Ιθάκη. Επισκεφθήκαμε τη Δημόσια Βιβλιοθήκη της Αίγινας από όπου και δανειστήκαμε βιβλία που αναφέρονταν σε αυτό το θέμα. Έτσι είχαμε τις πρώτες εικόνες για το πώς θα μπορούσαμε να παρουσιάσουμε τα διάφορα τέρατα και άλλα πρόσωπα που συνάντησε ο Οδυσσέας στο δρόμο του.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΜΑΣ

ΤΟ ΧΡΥΣΟΜΑΛΛΟ ΔΕΡΑΣ

Ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του σχολείου μας αποφάσισε να πάμε μια εκδρομή την Κυριακή 7 Φεβρουαρίου 2016 για να παρακολουθήσουμε τη θεατρική παράσταση *Ο Ιάσοντας και το Χρυσόμαλλο Δέρας*. Πήγαμε στο θέατρο Badminton. Καθίσαμε στο διάζωμα C1, στη σειρά V, στις θέσεις 18 και 20. Από την παράσταση θυμάμαι τη μεγάλη ξύλινη Αργώ. Επίσης θυμάμαι τους ηθοποιούς που εμφανιζόντουσαν από παντού και που περνώντας ανάμεσά μας κολλάγανε πέντε σε όλα τα παιδιά.

Κωνσταντίνα Κοτρώτσιου

Τα σκηνικά και τα κοστούμια ήταν φαντασμαγορικά. Οι ακροβάτες, οι χορευτές, οι ηθοποιοί και οι τραγουδιστές ήταν μαγικοί. Την πρωτότυπη μουσική έγραψε ο Νίκος Κυπουργός.

Νικόλας Καρανάτσης

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΚΑΙ ΜΙΝΩΤΑΥΡΟΣ

Στο θέατρο Τίτινα είδα το έργο *Καραγκιόζης και Μινώταυρος*. Μου έκανε μεγάλη εντύπωση. Κάθε φιγούρα της παράστασης αντιπροσώπευε ένα πρόσωπο από την ιστορία του Μινώταυρου. Τα σκηνικά άλλαζαν συνέχεια μπροστά στα μάτια μας και μας μετέφεραν στην αρχή στην Κρήτη και έπειτα στο βασίλειο του Μίνωα και στον Λαβύρινθο... Οι αλλαγές που άκουγα στη χροιά της φωνής του καραγκιοζοπαίχτη με μετέφεραν στη ηλικία και στον χαρακτήρα του καθενός ήρωα. Ο φωτισμός βοηθούσε να καταλάβουμε τη χρονική στιγμή που γίνονταν τα γεγονότα της κάθε σκηνής. Ήταν ένα θέαμα με πολλά επεισόδια και εκπλήξεις ωραίες...

Αλεξάνδρα Αποστολοπούλου

Στο έργο *Ο Καραγκιόζης και ο Μινώταυρος* πήγαμε εγώ, ο μπαμπάς και ο αδελφός μου. Μόλις φτάσαμε, καθίσαμε στις θέσεις μας και ξεκίνησε η παράσταση. Έκανε διαλείμματα και σε αυτά μπορούσαμε να αγοράσουμε κούκλες. Αγόρασα την Αγλαΐα, τον Καραγκιόζη και τα παιδιά του. Ήταν πολύ ωραίο το θέατρο.

ΠΟΙΟΙ ΑΛΛΟΙ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΜΑΣ ΒΟΗΘΗΣΑΝ

Για να έχουμε όσο πιο πολλές εικόνες μπορούμε, μας βοήθησε ο κύριος Γιώργος Σάρκος, ο δάσκαλος ΤΠΕ και η κυρία Μάρθα Τζαβάρα, η δασκάλα των Εικαστικών. Ο κύριος Γιώργος μας έδειξε να ψάξουμε εικόνες στο διαδίκτυο και η κυρία Μάρθα μας έβαλε να ζωγραφίσουμε τον Κύκλωπα, τις Σειρήνες, τη Σκύλλα και την Χάρυβδη ή ό,τι άλλο θέλαμε από τις περιπέτειες που είχαμε αποφασίσει να προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε.

Γιάννης Φράγκος

ΠΩΣ ΕΠΙΛΕΞΑΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Η δασκάλα μας έφερε διάφορα κομμάτια μουσικής για να ακούσουμε. Στη συνέχεια διαλέξαμε αυτά τα κομμάτια που ταίριαζαν περισσότερο στις κινήσεις που έκαναν οι σύντροφοι του Οδυσσέα κάνοντας κουπί, στις κινήσεις του Κύκλωπα, στις κινήσεις των συντρόφων του Οδυσσέα όταν τον τύφλωναν, στις Σειρήνες, στη Σκύλλα και τη Χάρυβδη, στις κινήσεις και στο κυνήγι των βοδιών στο νησί του Ήλιου, στον θυμό του Αίολου και του Δία, στις τρεις γυναίκες που συνάντησε στο ταξίδι του ο Οδυσσέας, Κίρκη, Καλυψώ και Ναυσικά.

Ορφέας Χάιρι

ΠΩΣ ΕΡΕΥΝΟΥΣΑΜΕ ΚΑΙ ΒΡΙΣΚΑΜΕ ΤΙΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΜΑΣ

Για να μελετήσουμε τις κινήσεις μας στο Θεατρικό Εργαστήριο, πρώτα σκεφτόμασταν διάφορες ιδέες ο καθένας. Τις λέγαμε στη δασκάλα και σε ολόκληρη την ομάδα, τις συζητούσαμε και τις κάναμε πρόβα στην τάξη με τη μουσική που είχαμε διαλέξει για το κάθε ρόλο, με πρόχειρα σκηνικά. Όποια κίνηση βλέπαμε ότι δεν ταίριαζε, την εγκαταλείπαμε και προχωρούσαμε στην άλλη. Αυτός ο τρόπος δουλειάς, είπε η δασκάλα μας, λέγεται αυτοσχεδιασμός. Όλοι είχαμε δικαίωμα να πούμε τη γνώμη μας, όμως καταλήγαμε στην πιο ταιριαστή με το έργο μας και εκτελούσαμε αυτή. Δοκιμάζαμε όλοι όλους τους ρόλους και στη συνέχεια, μοιράσαμε τους ρόλους ψηφίζοντας, ανάλογα με τι θέλει και τι μπορεί να κάνει ο καθένας μας καλύτερα.

Παναγιώτης Δερματάς

ΠΟΙΟΣ ΕΓΡΑΨΕ ΤΗΝ ΑΦΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΩΣ ΔΙΑΛΕΞΑΜΕ ΤΟΝ ΑΦΗΓΗΤΗ

Η δασκάλα μας είπε ότι θα παρουσιάζαμε τη δουλειά μας στην αυλή του σχολείου την τελευταία ημέρα της χρονιάς. Το σχολείο δεν έχει ηχητικά μηχανήματα και μικρόφωνα εξωτερικού χώρου. Έτσι δεν θα μπορούσαμε να έχουμε πολλούς ρόλους που να μιλάνε και να ακούγονται καλά. Θα επιλέγαμε λοιπόν έναν αφηγητή και θα ηχογραφήσαμε την αφήγησή του που θα ακουγόταν από τα μικρά ηχεία που χρησιμοποιούσαμε και στην τάξη. Η πλειοψηφία των παιδιών διάλεξε εμένα. Η δασκάλα έγραψε τους στίχους. Το κείμενο το διαβάζω αργά και σαν παραμύθι. Μου αρέσει πολύ ο ρόλος μου.

Κυριάκος Μερτίκας

ΠΩΣ ΔΟΥΛΕΨΑΜΕ ΤΙΣ ΙΔΕΕΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΚΟΥΚΛΕΣ, ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ, ΣΚΗΝΙΚΑ

Η δασκάλα μας είπε ότι αυτό που έχει σημασία είναι το παίξιμο του ηθοποιού, δεν έχουν σημασία τα πλούσια σκηνικά. Αυτό το λέει και ένας σπουδαίος θεατράνθρωπος, που μιλάει για ένα 'Φτωχό Θέατρο'. Είπε η δασκάλα ότι πρέπει να σκεφτούμε όπως με τα σύμβολα που μάθαμε στα Θρησκευτικά ή στη Μελέτη Περιβάλλοντος. Είναι δηλαδή αρκετό ένα γαλάζιο πανί για να παραστήσει τη θάλασσα, ένα μαντήλι με μπλε ρίγες στο λαιμό για να μεταμορφώσει ένα παιδί σε ναυτικό. Για να φτιάξουμε τις κούκλες των τεράτων, τα κοστούμια και τα σκηνικά, λέγαμε πρώτα τις ιδέες μας. Μας βοήθησε πάρα πολύ και η δασκάλα μας που μας παρουσίαζε διάφορα υλικά ή αντικείμενα και με ερωτήσεις προσπαθούσε να μας κάνει να σκεφτούμε πώς θα μπορούσαμε να κατασκευάσουμε κάτι. Ένας συμμαθητής μας έριξε την ιδέα ότι τα κουπιά θα μπορούσαν να είναι σκουπόξυλα που στην άκρη τους θα έχουν ένα πατημένο πλαστικό μπουκάλι νερό που θα το ντύναμε με χαρτοταινία. Ένας άλλος σκέφτηκε ότι θα μπορούσαμε να χαλάσουμε τον βασιλιά και τη βασίλισσα από το περυσινό έργο *Κάτι σας όνειρο νύχτας θερινής* που είχε ανεβάσει η δασκάλα μας με την προηγούμενη τάξη της. Αυτοί παριστάνονταν από δύο χαρταετούς στηριγμένους πάνω σε δύο ψηλά ξύλα. Έτσι κάναμε ανακύκλωση και οι δύο χαρταετοί, ντυμένοι με άλλα υλικά, έγιναν η Σκύλλα και η Χάρυβδη. Η λινάτσα που έντυνε τους χαρταετούς σαν φόντο για τα πρόσωπα των 'βασιλιάδων' χρησιμοποιήθηκε για να ντύσει τον Κύκλωπα. Η δασκάλα μας ρώτησε ποια ήταν τα αντικείμενα καθημερινής χρήσης που θα μπορούσαν να ντυθούν και να γίνουν τα μικρά κεφάλια της Σκύλλας. Προτείναμε το τιναχτήρι των χαλιών ή τις μυγοσκοτώστρες. Καταλήξαμε στο τιναχτήρι των χαλιών, γιατί είναι πιο μεγάλο και θα φαίνεται καλύτερα από μακριά. Ένα φτηνό φωτιστικό καλύφθηκε με γυψόγαζα και έγινε η βάση για το κεφάλι του Κύκλωπα. Η δασκάλα έβρισκε τα υλικά και πραγματοποιούσε τις ιδέες μας μαζί με κάποιους από εμάς ή και μόνη της ακόμα και σε διαλλείματα. Οι υπόλοιποι, μετά το διάλειμα, πηγαίναμε να δούμε πού και πώς έγιναν και πώς θα τα κάναμε στη συνέχεια. Όλοι ελπίζουμε να τα καταφέρουμε να κάνουμε μια καλή παρουσίαση. Έτσι κι αλλιώς, αυτό που έχει σημασία, λέει η δασκάλα μας, είναι η έρευνα, οι αυτοσχεδιασμοί, η προσπάθεια και αυτά που μαθαίνει κανείς, όταν προσπαθεί. Όπως και το ταξίδι του Οδυσσέα προς την Ιθάκη.

Αλκμήνη Παπαϊωάννου
Ευαγγελία Θεοδοσίου
Φιλιώ Κούμη
Σπύρος Κώνστας
Στέλιος Μετούσι
Νικόλας Μπερτότζο
Ναταλία Τζαφεράι

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Δύο κοντάρια και δυο χαρταετοί ντυμένοι με ύφασμα θα γίνουν σιγά-σιγά Σκύλλα και Χάρυβδη

Δύο πολύχρωμα υφάσματα και να η Καλυψώ και η Ναυσικά

Ένα μαντήλι στο λαιμό, ένα κοντάρι, ένα γαλάζιο ύφασμα περασμένο σε ένα κοντάρι και να το καράβι με τον Οδυσσέα και τους συντρόφους του

Ένα φωτιστικό που σταθεροποιήθηκε με γυψόγαζα και κάποιες μπάλες που θα φορέσουν μάσκες θα μεταμορφωθούν σε Κύκλωπα και Σειρήνες

ΙΘΑΚΗ

Σὰ βγεῖς στὸν πηγαιμὸ γιὰ τὴν Ἰθάκη,
νὰ εὔχεσαι νᾶναι μακρὺς ὁ δρόμος,
γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις.
Τοὺς Λαιστρυγόνας καὶ τοὺς Κύκλωπας,
τὸν θυμωμένο Ποσειδῶνα μὴ φοβᾶσαι,
τέτοια στὸν δρόμο σου ποτέ σου δὲν θὰ βρεῖς,
ἂν μὲν ἡ σκέψις σου ὑψηλὴ, ἂν ἐκλεκτὴ
συγκίνησις τὸ πνεῦμα καὶ τὸ σῶμα σου ἀγγίζει.
Τοὺς Λαιστρυγόνας καὶ τοὺς Κύκλωπας,
τὸν ἄγριο Ποσειδῶνα δὲν θὰ συναντήσεις,
ἂν δὲν τοὺς κουβανεῖς μὲς στὴν ψυχὴ σου,
ἂν ἡ ψυχὴ σου δὲν τοὺς στήνει ἐμπρὸς σου.

Νὰ εὔχεσαι νὰ ᾿ναι μακρὺς ὁ δρόμος.
Πολλὰ τὰ καλοκαιρινὰ πρωῒα νὰ εἶναι
ποῦ μὲ τί εὐχαρίστηση, μὲ τί χαρὰ
θὰ μπαίνεις σὲ λιμένας πρωτοειδωμένους·
νὰ σταματήσεις σ' ἐμπορεῖα Φοινικικά,
καὶ τὲς καλὲς πραγμάτειες ν' ἀποκτήσεις,
σεντέφια καὶ κοράλλια, κεχριμπάρια κ' ἔβενους,
καὶ ἡδονικὰ μυρωδικὰ κάθε λογῆς,
ὅσο μπορεῖς πιὸ ἄφθονα ἡδονικὰ μυρωδικά.
Σὲ πόλεις Αἰγυπτιακὲς πολλὲς νὰ πᾶς,
νὰ μάθεις καὶ νὰ μάθεις ἀπ' τοὺς σπουδασμένους.

Πάντα στὸ νοῦ σου νᾶχης τὴν Ἰθάκη.
Τὸ φθάσιμον ἐκεῖ εἶν' ὁ προορισμὸς σου.
Ἄλλὰ μὴ βιάζης τὸ ταξεῖδι διόλου.
Καλλίτερα χρόνια πολλὰ νὰ διαρκέσει.
Καὶ γέρος πιά ν' ἀράξης στὸ νησί,
πλούσιος μὲ ὅσα κέρδισες στὸν δρόμο,
μὴ προσδοκῶντας πλοῦτη νὰ σὲ δώσῃ ἡ Ἰθάκη.

Ἡ Ἰθάκη σ' ἔδωσε τ' ὠραῖο ταξίδι.
Χωρὶς αὐτὴν δὲν θ᾿ ἀβγαίνες στὸν δρόμο.
Ἄλλα δὲν ἔχει νὰ σὲ δώσει πιά.

Κι ἂν πτωχικὴ τὴν βρῆς, ἡ Ἰθάκη δὲν σὲ γέλασε.
Ἔτσι σοφὸς ποῦ ἔγινες, μὲ τόση πείρα,
ἦδη θὰ τὸ κατάλαβες ἡ Ἰθάκη τί σημαίνουν.

Κωνσταντῖνος Καβάφης
(Αλεξάνδρεια Αιγύπτου 1863-Αλεξάνδρεια Αιγύπτου 1933)
Πρῶτη δημοσίευση τοῦ ποιήματος, περιοδικό Γράμματα 1911